

ALTEN
BERNARD
WESSELING
RAY
&
BY
NK
GRIEF
JONG
ENTING
AD
JA
SEN
SAGARIKA
GHOSE

CROSSING BORDER CAFE

MICHAEL JEANETTE WINTERSON

FRANTI EDGARDO VEGA YUNQUÉ

TROISSOEUR SOUTH AFRICAN POSSE

EARL INO MET MOSHE MABOE LEO JANSSEN MANGALISO BAFANA
MAC MANAKA AFURAKAN THEMBELA JESSICA MBANGENI

OKIN H.H. TER BALKT JOSE LUIS
& ILJA LEONARD PFEIJFFER PEIXOTO

JASPER STEVERLINCK & BAND

FRANCOPHONE MAGNUS MILLS

MET NATACHA APPANAH-MOURIQUAND
ABD AL MALIK MAHI BINEBINE & GO-CARTER
GASTON KELMAN FATOU DIOME

THE JOHN BUTLER TRIO YVES
PETRY

ANNELIES VERBEKE JOLIE

DAVID SANDES TJITSKE JANSEN HOLLAND

OEK DE JONG BART VAN
LIERDE

JEROEN THEUNISSEN MAURICE

JOSH RITTER BUEHLER

TOM LANOYE

14 NOVEMBER

NGBORDER.NL

MUSIC / THEATRE / FILM

Ambiance doet Rufus Wainwright boven zichzelf uitstijgen

door
Erik Quint

Goed en slecht nieuws over Crossing Border. Het festival, dat afgelopen dagen voor de twaalfde keer werd gehouden en voor de tweede maal in Koninklijke Schouwburg werd gepresenteerd, was artistiek een succes en bovendien alle dagen uitverkocht. Minder goed nieuws is dat de voor dit festival uitermate geschikte locatie alweer verleden tijd is. De Guido de Moor-zaal, die naast de schouwburg staat en bij Crossing Border voor een aantal intieme voorstellingen werd gebruikt, wordt afgebroken. Voor organisator Louis Behre wordt de Koninklijke Schouwburg daarmee te klein.

Het unieke festival, waar literatuur, muziek, film en multimedia samenkomen in een grensverleggende context, blijft echter wel voor Den Haag behouden. Behre denkt volgend jaar met het festival terug te keren naar het Theater aan het Spui, waar Crossing Border in het verleden al een paar keer plaats had.

Jammer. De Koninklijke Schouwburg bleek een prima plek voor het festival. De kleine salon-achtige zalen waren perfect voor de presentatie van schrijvers die in intieme sfeer uit eigen werk konden voordragen, zoals weer bleek uit de optredens van Denis Johnson en Ali Smith. De muziek van luidruchtige rockers tot verstilde singer-songwriters kwam uitstekend tot zijn recht in de grote zaal die menig artiest inspireerde tot uitzonderlijke prestaties. De zanger, pianist en gitarist Rufus Wainwright, wiens muziek zo beïnvloed is door Broadway-musicals, Edith Piaf en opera, voelde zich er helemaal thuis. Hij genoot met volle teugen van de ambiance en zijn euforie deed hem als performer boven zich zelf uitstijgen. Het wonderkind, zoon van zanger Lounçon Wainwright III en zangeres Kate McGarrigle, opende met 'Harvester of the heart'. De trombone-partij die op de plaatversie te horen is, neuriede hij er bij. Wainwrights platen zijn doorgaans melodramatisch georkestreerd met strijkers en blazers, maar in zijn eentje, afwisselend op piano en gitaar, legde hij meer dan ooit zijn ziel bloot met een krachtig theatraal stemgeluid dat het midden houdt tussen Elton John en Van Dyke Parks. Rufus,

een innemende *drama queen* die zich regelmatig overgaf aan gelicelinge binnenpretjes, is een romanticus die over zijn plaats in de wereld zingt en daarbij niet te laf is om het fileermes op zichzelf toe te passen. Zijn optreden was het absolute hoogtepunt.

Denis Johnson

Denis Johnson deed zijn gehoor een groot plezier door voor te lezen uit het boek dat hem beroemd maakte, 'Jesus' son'. En passant ontzuurde de Amerikaan enkele mythes over de toestand van deze befaamde verhalenbundel over het menselijke tekort. Zo zou hij 'Jesus' son' niet onder invloed van drugs geschreven hebben en zijn lang niet alle verhalen autobiografisch. Gevraagd naar de rol van religie in zijn werk, vertelde Johnson dat hij ooit een visioen heeft gehad. "Er manifesteerde zich iets dat blauw was en goed aanvoelde. Het veranderde mijn leven voor goed." De toehoorders hingen aan zijn lippen, zoals ook – het voornamelijk uit vrouwen bestaande gehoor – bij Ali Smith. De Britse schrijfster, vorig jaar nog genomineerd voor de prestigieuze Booker-prijs, werd gevraagd waarom vrouwen toch zo'n voorname rol in haar werk spelen. Nuchter pareerde zij met de opmerking dat Martin Amis toch ook nooit gevraagd werd waarom zijn boeken altijd over mannen handelen. Smith, die prachtig wist voor te dragen – iets dat lang niet alle

auteurs gegeven is – vertelde over haar succesroman 'Hotel world'. "Een hotel is een mooie sociale metafoor. Gefortuneerde mensen verblijven in hotels terwijl de minder bedeelden er emplot vinden." Ali Smith gaf als toegift een voorproefje van haar volgend jaar te verschijnen roman 'The accidental', een boek over hoe boeken geschreven worden.

Een 'preview' van geheel andere orde was een ingekorte versie van 'The restraint of beasts', een muziektheatervoorstelling naar het gelijknamige boek van Magnus Mills die volgende maand in Londen in première gaat. Dat sommige boeken maar beter gewoon een boek kunnen blijven, moet de conclusie zijn. De samenwerking tussen Magnus Mills en de popgroep Go-Carter overtuigde niet. Sterker nog: het deed het boek tekort. 'The restraint of beasts' is een briljante, droogkomische Pinter-achtige roman over Schotse

hekkensbouwers die letterlijk en figuurlijk verstrikt raken in hun werk. De muziek van het jonge Engelse bandje Go-Carter wist de sfeer van de lammlende werklui slechts zelden te versterken terwijl de voordracht door Mills en twee acteurs de vervreemdende, onheilspellende subtiliteit van de tekst ontbeerde.

Kinderprogramma

Crossing Border sloot gistermiddag af met een ontspannen kinderprogramma. Zo'n honderd kinderen zaten op kleden rond een canapé waarop schrijvers en illustratoren plaatsnamen om voor te lezen of te vertellen over hun werk. Een echte hit was geluidskunstenaar Michel Waiswiz die gewapend met microfoons en bedieningssondes woorden en geluiden van de kinderen opnam en daarna sterk vervormd reproduceerde. Belg Bart Van Lierde toonde zich een begaafd voordrachtskunstenaar, toen hij een spannend stuk voorlas uit zijn boek

'De dief met de duizend gezichten'. Twee sterren sloten de middag af: Remco Campert en Kees van Kooten. Campert las zijn een gevoelig verhaal voor uit zijn kinderboek 'De olifant die lui was', dat zeker ook voor de vele ouders bijzonder was. Hetzelfde gold voor Van Kooten. Hij droeg voor uit 'Het Schaampaar', een tragikomisch verhaal op rijm over een paar dat zich ervoor schaamt open en bloot te 'ploffon'. De vele woordgrapjes dreven over de kinderhoofdes heen en bereikten gewilligere ouderen.

CROSSING BORDER

Gezien vrijdag, zaterdag en zondag in Den Haag (Schouwburg)

